

ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਨਾਮ, ਬੰਸੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.

ਮਾਊਟ ਅਕਬਰੀ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਰਹਿਮਤ ਹੁਸੈਨ (1) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਸੁਲੇਮਾਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੈਫਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਧਿਰ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਮੁੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੈਫਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਉਹ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ- ਇਹ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ 'ਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ ਅਦਾਲਤ. ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ।

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ , — ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1960 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 10।

18 ਅਗਸਤ 1960

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (V of 1898) ਸੈਕਸ਼ਨ 247 ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਗਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1933 ਸਾਰੇ. 861

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 247 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲ-ਮੱਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ- sary, ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜੇ ਧਾਰਾ 247 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ-ਬ-ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੁਖੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਆਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 247, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਸਰੂਪ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1959, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾ ਕਿਸ਼ਨ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 3 ਜੂਨ, ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ। 1960. ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ।

ਕੇ ਐਲ ਜੱਗਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ

ਜੀ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ, ਬੀ.ਐਸ.ਬਿੰਦਰਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਇਹ ਹੁਕਮ 1960 ਦੀਆਂ ਦੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ: 10 ਅਤੇ 11 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਇੱਕੋ ਹਨ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

18 ਦਸੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੇ ਧਾਰਾ 220/162 ਤਹਿਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਤੇ ਮੇਸਰਸ ਮਾਲਵਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਐਫ.ਬੀ.ਯੂ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ: ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ 159/162 ਸਿੰਘ (ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ)

ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

3 ਜੂਨ, 1959 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 220/162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 200 ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਡਾ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 100 ਹਰੇਕ। ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 159/162 ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ 'ਤੇ 50. ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ 15 ਦਿਨ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਦਵਤਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਲੰਧਰ, ਜਦਕਿ ਸ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। 5 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 260, ਕ੍ਰਿਮੀਨਾਰ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸੀ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 414 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 260 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 10000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। 200. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ), ਦ ਇਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 200 ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਰੁ. 100. ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 200 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ।

ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਨਿਯਤ ਦਿਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 247 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਰੁਖ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੁਖੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਸਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਮੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਰਜ਼ਨਦਾਸ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਕੇ. ਭਗਤ (1), ਅਤੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਮੇਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਵੈਂਕਟਰਮਾ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਸੁੰਦਰਮ ਪਿੱਲਈ (3) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ-

“ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਿਸੋ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਅਜਮੇਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਜੇਠਾਨੰਦ ਵਾਧੂਮਲ (4) ਦਾ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਫੈਸਲਾ ਵਧੇਰੇ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1954 ਅਜਮੇਰ 31(2).

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1958 ਪੁੰਜ. 317.

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1923 ਪਾਗਲ. 439.

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.1956 ਅਜਮੇਰ 21.

“ਪ੍ਰਾਵਿਜ਼ੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਸਲੇ, ਜੇ., ਯੂ ਟੀਨ ਮੌਗ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (1) ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 247 ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ ਖੁਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਸਹੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ 1955 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ ਨੰਬਰ 26 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 'ਤੇ. ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ com ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਰੰਗੂਨ 202

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਾਫੀ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ 'ਤੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਧਾਰਾ 247, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਜ਼ਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਧਾਰਾ 220/162 ਅਤੇ 159 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ /162. ਸੈਕਸ਼ਨ 220/162, ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 200 ਜਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਧਾਰਨ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਹਨ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਡਾ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ 100 ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੈਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ---ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 169/162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੁ. 100 ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 50 ਹਰੇਕ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 100 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 50 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੰਪਨੀ (ਮੈਸਰਸ ਮਾਲਵਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਾਲਵਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। , ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਬੇਲੀ ਰਾਮ ਉਰਫ ਬੇਲੀ ਮੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ,—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੋਨੀਆ, ਅਨੁਵਾਦਕ